

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15006742	IES Concepción Arenal	Ferrol	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Filosofía	1º Bac.	3	105

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	30
4.2. Materiais e recursos didácticos	30
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	30
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	31
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	32
6. Medidas de atención á diversidade	32
7.1. Concreción dos elementos transversais	33
7.2. Actividades complementarias	34
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	34
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	35
9. Outros apartados	35

1. Introducción

As actuais sociedades democráticas, inseridas nun mundo globalizado en permanente cambio e composto por unha mestura de persoas e comunidades, proxectos e intereses, requiren un pensamento racional e crítico que forneza a mocidade de ferramentas para comprender o mundo complexo que nos rodea e, ao tempo, que proporcione instrumentos para edificar e consolidar unha sociedade libre, igual e xusta. A materia de Filosofía capacita o alumnado para o exercicio do pensamento crítico e independente, co que alcanzar unha mellor comprensión do mundo globalizado e de si mesmo, de tal xeito que poida analizar, entender e propor solucións aos desafíos materiais, intelectuais e morais do século XXI.

A filosofía asume daquela unha dobre vertente de grande interese para o alumnado: por unha banda, de xeito absoluto achégalle reflexión e lucidez á persoa para que poida entenderse a si mesma e a realidade que a rodea e, por outra, axuda decididamente a formar unha cidadanía reflexiva, lúcida, participativa, comprometida coas institucións democráticas e con habilidades prácticas para a resolución dos problemas específicos das sociedades democráticas avanzadas.

O valor da indagación que promove a materia de Filosofía impulsa o alumno á reflexión argumentada sobre os aspectos xerais da existencia e da vida en sociedade, descubrindo deste xeito os móbiles derradeiros das posicións adoptadas. En suma, a materia de Filosofía proporciona a visión e a comprensión necesaria para realizar estas tarefas desde un prisma claramente holístico, que ha de incentivar un alumnado activo, curioso, argumentativo, reflexivo e innovador.

A materia de Filosofía, pola radical actitude cognoscitiva que representa e a variedade de temas e aspectos dos que trata, proporciona un espazo idóneo para o desenvolvemento integradas competencias clave e os obxectivos da etapa de bacharelato. Neste sentido, a indagación sobre problemas universais e fundamentais, tales como os referidos á natureza última da realidade, a verdade, a xustiza, a beleza ou a propia identidade e dignidade humanas, xunto á reflexión crítica sobre as ideas e prácticas que constitúen a nosa contorna cultural, serven, simultaneamente, ao propósito de promover a madurez persoal e social do alumnado e ao desenvolvemento, tanto da súa dimensión intelectual como daqueles outros aspectos éticos, políticos, cívicos, emocionais e estéticos que configuran a súa personalidade.

Así, a materia de Filosofía en bacharelato ten, en primeiro lugar, a finalidade de ofrecer un marco conceptual e metodolóxico para a análise das inquietudes esenciais e existenciais do alumnado de bacharelato, na que este poida abordar persoalmente as grandes preguntas e a materia de Filosofía atende a estes tres propósitos a través do desenvolvemento conxunto dunha serie de obxectivos representativos, case todos eles, das fases habituais do proceso de crítica e exame dialéctico de problemas e hipóteses filosóficas. Dado o carácter eminentemente maiéutico de devandito proceso, tales obxectivos han de ser, ademais, necesariamente implementados no marco metodolóxico dun ensino, en boa medida dialóxico, que tome como centro de referencia a propia indagación filosófica do alumnado.

Os tres primeiros obxectivos, de marcado carácter transversal, refírense á adquisición dunha perspectiva holística e interdisciplinaria para analizar as cuestións filosóficas fundamentais, discriminando o substantivo do accidental. Esta tarefa require, pola súa vez, do desenvolvemento de obxectivos referidos ao manexo e produción crítica e rigorosa de información, ao uso e identificación de argumentos e á práctica do diálogo como proceso cooperativo de coñecemento. A práctica do diálogo, algo formalmente constitutivo do exercicio filosófico, implica pola súa vez, como outro dos obxectivos que hai que desenvolver, o recoñecemento do carácter plural e non dogmático das ideas e teorías filosóficas, así como a implementación do devandito recoñecemento na dobre tarefa, crítica e construtiva, de contrastalas e descubrir a oposición e a complementariedade entre elas. A actividade filosófica ha de procurar, ademais, o desenvolvemento de facultades útiles para a formación integral da personalidade do alumnado, co obxecto de afrontar con éxito os desafíos persoais, sociais e profesionais que trae consigo un mundo, como o noso, en perpetua transformación e sementado de incertezas. Así, a adquisición dunha perspectiva global e interdisciplinaria dos problemas, a facultade para xerar un pensamento autónomo á vez que rigoroso sobre asuntos esenciais, e o desenvolvemento dunha posición e un compromiso propio fronte aos retos do século XXI, son elementos imprescindibles para o logro da plena madurez intelectual, moral, cívica e emocional de alumnas e alumnos. Finalmente, o cuarto e derradeiro obxectivo abrangue o recoñecemento das diversas concepcións e ideas sobre os problemas filosóficos fundamentais da filosofía. Perséguese que o alumnado comprenda as ideas e teorías filosóficas das máis grandes pensadoras e pensadores a través dunha análise crítica das diversas teses e dos problemas aos que responden, promovendo unha actitude aberta e tolerante ao tempo que crítica e creativa.

En canto aos criterios de avaliación, estes formúlanse en relación directa a cada un dos obxectivos xa expostos, e han de entenderse como ferramentas de diagnóstico e mellora en relación co nivel de desempeño que se espera da adquisición daquelas. É por iso polo que, en conexión cos contidos, deben atender tanto aos procesos como aos propios produtos da aprendizaxe, requirindo, para a súa adecuada execución, de instrumentos de avaliación variados

e axustables aos distintos contextos e situacións de aprendizaxe nos que haxa de concretarse o desenvolvemento das competencias.

Os contidos, distribuídos en tres grandes bloques, están dirixidos a dotar o alumnado dunha visión básica e de conxunto do rico e complexo campo de estudo que comprende a filosofía, malia que en cada caso, e atendendo á idiosincrasia do alumnado, ao contexto educativo ou a outros criterios pedagóxicos ou científicos, se poderá profundar nuns máis ca noutros, ademais de agrupalos e articularlos a conveniencia. Así, tras un primeiro bloque de contidos dedicado á natureza da propia actividade filosófica e a súa vinculación cos problemas da condición humana, desenvólvense outros dous bloques, un de natureza especialmente teórica dedicado á análise de cuestións básicas sobre o coñecemento e a realidade, e outro consagrado á filosofía práctica, isto é, á análise dos problemas relativos á ética, a filosofía política e a estética. No deseño e distribución de bloques de criterios de avaliación e contidos buscouse o equilibrio e o diálogo entre distintas propostas e correntes, o desenvolvemento dos obxectivos xa enunciados e o intento de reparar aquelas situacións como a marxinação e o ocultamento histórico da muller ou os prexuízos culturais de carácter etnocéntrico, racista ou antropocéntrico, que puideron lastrar ata épocas recentes o desenvolvemento da disciplina.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Adquirir unha perspectiva global, sistémica e transdisciplinaria á hora de identificar problemas e formular cuestións fundamentais e de actualidade, analizando e categorizando os seus múltiples aspectos, distinguindo o máis substancial do accesorio, e integrando información e ideas de distintos ámbitos disciplinares, desde a perspectiva fundamental da filosofía, para recoñecer a radicalidade e transcendencia de tales cuestións, así como a necesidade de afrontalas para desenvolver unha vida reflexiva e consciente de si, e para tratar estes problemas complexos de modo crítico, creativo e transformador.	2-3				12-40	1-3-4		1
OBX2 - Buscar, xestionar, interpretar, producir e transmitir correctamente información relativa a cuestións filosóficas, a partir da análise e interpretación de textos e outras formas de expresión filosófica e cultural, do emprego contrastado e seguro de fontes, o uso e análise rigoroso destas, o emprego de procedementos elementais de investigación e comunicación, e o uso e valoración adecuada de argumentos e estruturas argumentais para apreciar distintos tipos de discurso, desenvolver unha actitude indagadora, autónoma, rigorosa e creativa no ámbito da reflexión filosófica, e evitar así modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses.	1-2-3-5		1	1-3	40	3	3	

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Practicar o exercicio do diálogo filosófico de maneira rigorosa, crítica, tolerante e empática, interiorizando as pautas éticas e formais que este require, mediante a participación en actividades grupais e a través da formulación dialóxica das cuestións filosóficas, para promover o contraste e intercambio de ideas e o exercicio dunha cidadanía activa e democrática.	1-5		1		31	2-3		1-32
OBX4 - Recoñecer o carácter plural das concepcións, ideas e argumentos arredor de cada un dos problemas fundamentais da filosofía, comprendendo as principais ideas e teorías filosóficas das máis importantes pensadoras e pensadores, mediante a análise crítica e dialéctica das diversas teses relevantes e dos problemas fundamentais aos que estas responden, para xerar unha concepción complexa e non dogmática das devanditas cuestións e ideas e formarse unha visión rigorosa e persoal do que significa a filosofía, da súa riqueza e influencia cultural e histórica, e da súa achega ao patrimonio común, promovendo así unha actitude aberta, tolerante e comprometida coa resolución racional e pacífica dos conflitos.	2-5					1-2-3		2

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	O saber filosófico	A orixe da filosofía, características, diferenzas con outros saberes, traballo con textos filosóficos.	7	6	X		
2	A filosofía e a súa historia	Síntese das grandes épocas da historia da filosofía e as súas características.	7	6	X		
3	A orixe e evolución do ser humano	Os debates sobre a xénese e a definición da natureza humana. A especificidade natural do Homo sapiens.	7	6	X		
4	A orixe da cultura	Condicionantes históricos, sociais e culturais que explican como somos.	7	6	X		
5	As reflexións filosóficas sobre o ser humano	O ser humano como suxeito da experiencia filosófica, as grandes concepcións filosóficas sobre o ser humano.	7	12	X		
6	Individuo e sociedade	O vínculo do ser humano coa sociedade.	7	6		X	
7	Política e sociedade	O ser humano como animal político.	7	6		X	
8	Coñecemento e verdade	O problema filosófico do coñecemento, a teoría do coñecemento: racionalismo,	7	9		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
8	Coñecemento e verdade	empirismo e outras teorías, a verdade como obxecto do coñecemento.	7	9		X	
9	Coñecemento científico	O saber científico: definición, demarcación e metodoloxías científicas.	7	9		X	
10	As cosmovisións científicas	A filosofía da ciencia: natureza, problemas e límites do coñecemento científico.	7	6		X	
11	A pregunta filosófica pola realidade	O problema metafísico do real, aparencia e realidade, problemas filosóficos relacionados co tempo, o problema mente-corpo, o problema do determinismo.	7	9			X
12	Linguaxe, argumentación e lóxica	A linguaxe, o razoamento e a argumentación, a lóxica formal: simbolización, táboas de verdade e dedución natural da lóxica proposicional, falacias e sesgos cognitivos.	9	12			X
13	A ética	A ética, separación ética, moral, dereito: racionalidade ética. A liberdade como condición para o diálogo ético e o xuízo moral. Diferentes tipos de teorías éticas.	7	6			X
14	A estética	Teorías filosóficas sobre a beleza e a arte.	7	6			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	O saber filosófico	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a información. -Adquire a comprensión e vocabulario propio sobre as cuestións a tratar. 	PE	100
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a información. 		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	- Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación. - Adquire a destreza de escribir discursos retóricos correctamente		
CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	-Comprende e analiza textos relativos á temática a tratar. - Formular interrogantes filosóficos radicais e sabe argumentar respostas.		
CA1.5 - Xerar unha concepción complexa e non dogmática do que supón a filosofía como saber fundamental, crítico e universal, distinguíndoo doutros saberes e actividades humanas, e valorando a súa vixencia no momento actual, comprendendo os pensamentos sobre o momento actual como froito dun proceso dinámico e sempre aberto de reflexión e diálogo filosófico.	- Coñece o ámbito que abarca o saber filosófico. - Distingue o saber racional do saber mitolóxico.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A reflexión filosófica sobre a propia filosofía. O problema filosófico da definición de filosofía. - Características da filosofía. - Concepcións da filosofía. - A filosofía como saber. - A filosofía como experiencia humana. A necesidade humana de lle dar sentido racional á realidade, ás nosas accións e ao noso ser social. - Filosofía e infancia: a infancia como momento propicio para a experiencia filosófica. - Comparación con outros campos do saber: mitoloxía, relixión, ciencia, saber común, razón poética.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - As grandes subdisciplinas da filosofía: os saberes filosóficos tradicionais. - Os métodos da filosofía. - O traballo filosófico. - Uso e análise crítico de fontes. - O traballo con textos filosóficos: comprensión e interpretación. - O traballo con materiais non filosóficos: a identificación de problemas filosóficos. - A argumentación sólida como base do pensamento e o diálogo filosóficos. - A investigación e a disertación filosóficas.

UD	Título da UD	Duración
2	A filosofía e a súa historia	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a información. -Adquire a comprensión e vocabulario propio sobre as cuestións a tratar. 	PE	100
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a información. 		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	- Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación.		
CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e negados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	-Comprende e analiza textos relativos á temática a tratar. - Formular interrogantes filosóficos radicais e sabe argumentar respostas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A tradición filosófica. - Breve síntese das grandes épocas históricas da filosofía. - A variedade de intereses, temas e perspectivas empregadas no facer filosófico. - As ausencias de colectivos e as posibles discriminacións que cuestionan a tradición. - Filosofía e condición social: a discriminación social. - Filosofía e xénero: a discriminación da muller na historia da filosofía. - Filosofía e eurocentrismo: a discriminación étnico-cultural. - O sentido da filosofía no século XXI. - Sentido e finalidade da filosofía. - A vixencia da reflexión filosófica ante os retos do século XXI. - Novos temas e áreas actuais de investigación filosófica.

UD	Título da UD	Duración
3	A orixe e evolución do ser humano	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información. 	PE	100
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información. 		
CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación. 		
CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	<ul style="list-style-type: none"> -Comprende e analiza textos relativos á temática a tratar. - Formular interrogantes filosóficos radicais e sabe argumentar respostas. 		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.6 - Adquirir e demostrar un coñecemento significativo das ideas e teorías filosóficas sobre o ser humano, o fundamento, valor e sentido da súa existencia e a súa realidade, dalgunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia, mediante a aplicación e a análise crítica daquelas no contexto da práctica individual ou colectiva da indagación filosófica.	<ul style="list-style-type: none"> - Entende e explica o trans fondo filosófico da teoría da evolución - Comprende e analiza criticamente textos. - Coñece os elementos esenciais da antropoxénese e das teorías sobre o ser humano. 		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O debate sobre a xénese e a definición da natureza humana. - A especificidade natural do Homo sapiens.

UD	Título da UD	Duración
4	A orixe da cultura	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información. 		
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información. 	PE	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>- Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación.</p>		
<p>CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>-Comprende e analiza textos relativos á temática a tratar. - Formular interrogantes filosóficos radicais e sabe argumentar respostas.</p>		
<p>CA1.6 - Adquirir e demostrar un coñecemento significativo das ideas e teorías filosóficas sobre o ser humano, o fundamento, valor e sentido da súa existencia e a súa realidade, dalgunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia, mediante a aplicación e a análise crítica daquelas no contexto da práctica individual ou colectiva da indagación filosófica.</p>	<p>- Entende e explica o transfondo filosófico da teoría da evolución - Comprende e analiza criticamente textos. -Coñece os elementos esenciais da antropoxénese e das teorías sobre o ser humano. -Adquire a comprensión e vocabulario propio sobre as cuestións a tratar.</p>		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O debate sobre a xénese e a definición da natureza humana. - Os condicionantes históricos, sociais e culturais que nos fan ser como somos.

UD	Título da UD	Duración
5	As reflexións filosóficas sobre o ser humano	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información. 		
CA1.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información. 		
CA1.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación. 	PE	100
CA1.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	<ul style="list-style-type: none"> -Comprende e analiza textos relativos á temática a tratar. - Formula interrogantes filosóficos radicais e sabe argumentar respostas. 		
CA1.6 - Adquirir e demostrar un coñecemento significativo das ideas e teorías filosóficas sobre o ser humano, o fundamento, valor e sentido da súa existencia e a súa realidade, dalgunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia, mediante a aplicación e a análise crítica daquelas no contexto da práctica individual ou colectiva da indagación filosófica.	<ul style="list-style-type: none"> - Entende e explica o transfondo filosófico da teoría da evolución - Comprende e analiza criticamente textos. - Coñece os elementos esenciais das teorías filosóficas sobre o ser humano. -Adquire a comprensión e vocabulario propio sobre as cuestións a tratar. 		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- O ser humano como suxeito da experiencia filosófica e como obxecto principal da reflexión filosófica.
- As grandes concepcións filosóficas sobre o ser humano.
- A filosofía e a existencia humana.
- Personalidade e identidade persoal.
- A estrutura psicosomática da personalidade.
- Ámbitos do psiquismo: sensibilidade, emotividade, desexos, volición e facultades cognitivas.
- Consciencia e linguaxe.
- O problema da identidade persoal: tipos e modos de identidade.
- Máis alá dos límites humanos. A especulación sobre o transhumanismo.

UD	Título da UD	Duración
6	Individuo e sociedade	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa, e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende e analiza criticamente textos. - Coñece o vocabulario básico do tema a tratar 	PE	100
CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza un análise crítico dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a información. 		
CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza un análise crítico dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a información. 		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>- Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación.</p>		
<p>CA2.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>- Comprende e analiza textos relativos á temática a tratar. - Formular interrogantes filosóficos radicais e sabe argumentar respostas. - Coñece o vocabulario básico do tema a tratar.</p>		
<p>CA3.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.</p>	<p>- Comprende os textos e realiza un análise crítico dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a información.</p>		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A reflexión filosófica sobre a propia filosofía. O problema filosófico da definición de filosofía. - Concepcións da filosofía. - As ausencias de colectivos e as posibles discriminacións que cuestionan a tradición. - Filosofía e condición social: a discriminación social. - O problema filosófico do coñecemento. - Definición, posibilidade e límites do coñecemento. - A dimensión social e política do coñecemento. - Problemas éticos actuais.

Contidos
- O ser humano como animal político.

UD	Título da UD	Duración
7	Política e sociedade	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa, e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	- Comprende e analiza criticamente textos. - Coñece o vocabulario básico do tema a tratar	PE	100
CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	- Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a información.		
CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	- Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a información.		
CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	- Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	-Comprende e analiza textos relativos á temática a tratar. - Formular interrogantes filosóficos radicais e sabe argumentar respostas. - Coñece o vocabulario básico do tema a tratar.		
CA3.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	- Comprende os textos e realiza un análise crítico dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a información.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A reflexión filosófica sobre a propia filosofía. O problema filosófico da definición de filosofía. - Concepcións da filosofía. - As ausencias de colectivos e as posibles discriminacións que cuestionan a tradición. - Filosofía e condición social: a discriminación social. - O problema filosófico do coñecemento. - Definición, posibilidade e límites do coñecemento. - A dimensión social e política do coñecemento. - Problemas éticos actuais. - O ser humano como animal político. - Os fundamentos da organización social e do poder político: naturalismo, iusnaturalismo e contractualismo. - Definición do político: legalidade e lexitimidade. - Os principios políticos fundamentais: igualdade e liberdade; individuo e Estado; traballo, propiedade e distribución da riqueza. - O debate político contemporáneo: liberalismo, utilitarismo e comunitarismo. - Cidadanía e Estado de benestar. - Xustiza e democracia. - A xustiza como problema filosófico. - A reflexión filosófica sobre a democracia.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Ideais, utopías e distopías. - Os movementos sociais e políticos. - O feminismo e a perspectiva de xénero. - Definición, ámbitos e problemas da estética: arte, beleza e gusto.

UD	Título da UD	Duración
8	Coñecemento e verdade	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a información. 		
CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza un análise crítico dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. 		
CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación. 	PE	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	-Comprende e analiza textos relativos á temática a tratar. - Formular interrogantes filosóficos radicais e sabe argumentar respostas. - Coñece o vocabulario básico do tema a tratar.		
CA2.6 - Abordar desde distintas perspectivas e disciplinas o problema filosófico do coñecemento en xeral e do coñecemento científico e tecnolóxico en particular, identificando e analizando de xeito crítico, complexo e rigoroso as ideas e teorías filosóficas que algunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia propuxeron para interpretar, a través da análise comparativa dos argumentos, principios, metodoloxías e enfoques das devanditas teses e teorías.	- Adquire a comprensión e o vocabulario propio sobre as teorías da verdade e o coñecemento		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O problema filosófico do coñecemento. - Definición, posibilidade e límites do coñecemento. - A teoría do coñecemento: racionalismo, empirismo e outras teorías. - A verdade como obxectivo do coñecemento. - As teorías da verdade. - O fenómeno da desinformación e a «posverdade».

UD	Título da UD	Duración
9	Coñecemento científico	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	- Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información.		
CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	- Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información.		
CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	- Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación.	PE	100
CA2.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	-Comprende e analiza textos relativos á temática a tratar. - Formular interrogantes filosóficos radicais e sabe argumentar respostas.		
CA2.6 - Abordar desde distintas perspectivas e disciplinas o problema filosófico do coñecemento en xeral e do coñecemento científico e tecnolóxico en particular, identificando e analizando de xeito crítico, complexo e rigoroso as ideas e teorías filosóficas que algunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia propuxeron para interpretalo, a través da análise comparativa dos argumentos, principios, metodoloxías e enfoques das devanditas teses e teorías.	- Adquire a comprensión e o vocabulario propio sobre as cuestións a tratar.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O saber científico: definición, demarcación e metodoloxías científicas. A filosofía da ciencia: natureza, problemas e límites do coñecemento científico. - A dimensión social e política do coñecemento. - O papel da muller na ciencia e nos outros saberes. - Coñecemento e interese. - Saber e poder. - A tecnociencia contemporánea.

UD	Título da UD	Duración
10	As cosmovisións científicas	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información. 	PE	100
CA2.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información. 		
CA2.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación. 		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo, sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	- Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación. - Formula interrogantes filosóficos radicais e sabe argumentar as respostas.		
CA2.6 - Abordar desde distintas perspectivas e disciplinas o problema filosófico do coñecemento en xeral e do coñecemento científico e tecnolóxico en particular, identificando e analizando de xeito crítico, complexo e rigoroso as ideas e teorías filosóficas que algunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia propuxeron para interpretar, a través da análise comparativa dos argumentos, principios, metodoloxías e enfoques das devanditas teses e teorías.	- Coñece e comprende o vocabulario básico do tema a tratar		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- O saber científico: definición, demarcación e metodoloxías científicas. A filosofía da ciencia: natureza, problemas e límites do coñecemento científico.

UD	Título da UD	Duración
11	A pregunta filosófica pola realidade	9

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa, e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	- Comprende os textos e realiza un análise crítico dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a información.	PE	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA2.5 - Tomar consciencia da riqueza e influencia do pensamento filosófico sobre a realidade e a existencia, e outros problemas metafísicos, identificando e analizando as principais ideas e teorías filosóficas en textos ou documentos pertencentes a ámbitos culturais diversos, así como poñéndoas en relación con experiencias, accións ou acontecementos comúns e de actualidade.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza un análise crítico dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. -Adquire a comprensión e o vocabulario propio sobre as cuestións a tratar. 		
<p>CA3.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información. 		
<p>CA3.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información. 		
<p>CA3.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación. 		
<p>CA3.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende e analiza textos relativos á temática a tratar. - Formular interrogantes filosóficos radicais e sabe argumentar respostas. 		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

- A reflexión filosófica sobre a propia filosofía. O problema filosófico da definición de filosofía.
- Concepcións da filosofía.
- O razoamento e a argumentación.
- O problema metafísico do real.
- Aparencia e realidade. As realidades virtuais.
- Unidade e pluralidade.
- Categorías e modos de ser.
- Entidades físicas e obxectos ideais: o problema dos universais.
- O problema filosófico do tempo e do cambio.
- O problema mente-corpo desde a Idade Moderna á intelixencia artificial.
- O problema do determinismo. Necesidade, azar e liberdade.
- O problema filosófico da existencia de Deus.
- Teísmo, ateísmo e agnosticismo.
- O feito ético e a razón práctica.
- Separación entre ética, moral e dereito: racionalidade ética, conciencia moral e lexitimidade política.

UD	Título da UD	Duración
12	Linguaxe, argumentación e lóxica	12

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa, e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende e analiza criticamente textos. - Coñece o vocabulario básico do tema a tratar 	PE	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.7 - Comprender e apreciar a importancia da solidez e validez das formas argumentativas, a partir da súa análise tanto formal como informal, e identificar as falacias e os nesgos que se poden encontrar en textos ou documentos pertencentes a ámbitos culturais diversos, como usos argumentativos ilexítimos, explicando a natureza ou mecanismo das devanditas falacias e nesgos.	- Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación. - Adquire a destreza de escribir discursos retóricos correctamente. - Detecta as falacias. -Adquire a comprensión e vocabulario propio sobre as cuestións a tratar.		
CA3.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	-Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente.		
CA3.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	- Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. -Adquire a comprensión e vocabulario propio sobre as cuestións a tratar.		
CA3.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	- Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación. - Manexa as regras da lóxica de enunciados - Adquire a destreza de escribir discursos retóricos correctamente		
CA3.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.	- Comprende e analiza textos relativos á temática a tratar. - Formular interrogantes filosóficos radicais e sabe argumentar respostas. - Coñece o vocabulario básico do tema a tratar.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - As ausencias de colectivos e as posibles discriminacións que cuestionan a tradición. - Filosofía e condición social: a discriminación social. - O razoamento e a argumentación. - A argumentación formalmente válida: a lóxica formal. Simbolización, táboas de verdade, e dedución natural da lóxica proposicional. - A argumentación informal. - A argumentación incorrecta: falacias e nesgos cognitivos. - A dimensión social e política do coñecemento. - Problemas éticos actuais.

UD	Título da UD	Duración
13	A ética	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información. 	PE	100
CA3.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información. 		
CA3.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.	<ul style="list-style-type: none"> - Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación. 		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA3.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e nesgados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>-Comprende e analiza textos relativos á temática a tratar. - Formular interrogantes filosóficos radicais e sabe argumentar respostas.</p>		
<p>CA3.5 - Adquirir e demostrar un coñecemento significativo das ideas e teorías filosóficas sobre o ser humano, o fundamento, valor e sentido da súa existencia e a súa realidade, dalgunhas das máis importantes pensadoras e pensadores da historia, mediante a aplicación e a análise crítica daquelas no contexto da práctica individual ou colectiva da indagación filosófica.</p>	<p>- Coñece e emprega con rigor o vocabulario básico do tema a tratar</p>		
<p>CA3.6 - Analizar problemas éticos e políticos fundamentais e de actualidade mediante a exposición crítica e dialéctica de distintas posicións filosoficamente pertinentes na súa interpretación e resolución, desenvolvendo así o xuízo propio e a autonomía moral, mediante a análise filosófica dos devanditos problemas, considerando as distintas posicións en disputa e elaborando, argumentando, expoñendo e sometendo ao diálogo cos demais as propias teses respecto diso.</p>	<p>- Coñece as principais teorías éticas e é capaz de analizalas de xeito crítico. -Coñece as principais teorías éticas sobre a xustiza e é capaz de analizalas de xeito crítico. -Adquire a comprensión e vocabulario propio sobre as cuestións a tratar.</p>		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O feito ético e a razón práctica. - Separación entre ética, moral e dereito: racionalidade ética, conciencia moral e lexitimidade política. - A liberdade como condición para o diálogo ético e o xuízo moral. - Metaética e ética normativa. - Cognitivismo ético fronte ao emotivismo e o intuicionismo. - Formalismo ético fronte a materialismo ético. - Universalismo e relativismos éticos. - Ética do coidado: necesidade de igualdade efectiva de dereitos entre mulleres e homes. - Éticas aplicadas. - A valoración das accións á marxe da moral: alén do ben e do mal.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Problemas éticos actuais. - A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia. - As desigualdades e a pobreza. - A discriminación e o respecto polas minorías. - Problemas ecosociais e medioambientais. - Os dereitos humanos e a posibilidade dunha ética universal de mínimos: entre a ética e o dereito. - Orixe, lexitimidade e vixencia. - Xeracións dos dereitos humanos. - Os dereitos da infancia. - Dereitos dos animais.

UD	Título da UD	Duración
14	A estética	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Recoñecer a radicalidade e transcendencia dos problemas filosóficos mediante o seu recoñecemento, análise e reformulación en textos e outros medios de expresión, tanto filosóficos como literarios, históricos, científicos, artísticos ou relativos a calquera outro ámbito cultural.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información. 		
CA3.2 - Afrontar cuestións e problemas complexos, de carácter fundamental e de actualidade, de modo interdisciplinario, sistemático e creativo, utilizando conceptos, ideas e procedementos provenientes de distintos campos do saber, e orientándoos e articulándoos criticamente desde unha perspectiva filosófica.	<ul style="list-style-type: none"> - Comprende os textos e realiza unha análise crítica dos mesmos. - É capaz de argumentar de forma clara e coherente. - Sabe sistematizar e seleccionar a Información. 	PE	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
<p>CA3.3 - Demostrar un coñecemento práctico dos procedementos elementais da investigación filosófica e desenvolver unha actitude indagadora, autónoma e activa no ámbito da reflexión filosófica, a través de tarefas como a identificación de fontes fiables, a procura eficiente e segura de información, e a correcta organización, deseño, análise, interpretación, avaliación, produción e comunicación desta, tanto dixitalmente como a través de medios máis tradicionais en forma de produtos orixinais, tales como traballos de investigación, disertacións, comentarios de texto ou outros discursos argumentativos, orais e escritos, sobre cuestións e problemas filosóficos, demostrando un uso correcto de normas e pautas lóxicas, retóricas e argumentativas.</p>	<p>- Desenvólvese sen dificultades nas técnicas da retórica e argumentación.</p>		
<p>CA3.4 - Promover o contraste e intercambio de ideas e a práctica dunha cidadanía activa e democrática a través da participación en actividades grupais, en especial o exercicio do diálogo racional, respectuoso, aberto e construtivo sobre cuestións e problemas filosoficamente relevantes, diálogo no que detectar e evitar modos dogmáticos, falaces e negados de soste opinións e hipóteses, recoñecendo a importancia da cooperación, o compromiso coa busca da verdade, o respecto á pluralidade e o rexeitamento de toda actitude discriminatoria ou arbitraria, aplicando os devanditos principios á práctica argumentativa e ao diálogo cos demais.</p>	<p>-Comprende e analiza textos relativos á temática a tratar. - Formular interrogantes filosóficos radicais e sabe argumentar respostas.</p>		
<p>CA3.7 - Desenvolver a sensibilidade e a comprensión crítica da arte e outras manifestacións e actividades con valor estético mediante o exercicio do pensamento filosófico sobre a beleza e a creación artística, contribuindo así á educación dos sentimentos e ao desenvolvemento dunha actitude reflexiva con respecto á linguaxe e sentido das imaxes, e xerando un adecuado equilibrio entre o aspecto racional e emotivo na consideración destes problemas filosóficos do ámbito da estética, a través da reflexión expresa arredor da arte, e doutras actividades ou experiencias con valor estético, e a análise do papel das imaxes e a linguaxe audiovisual na cultura contemporánea.</p>	<p>- Coñece e emprega con rigor o vocabulario básico do tema a tratar - É capaz de disertar sobre o valor das arte</p>		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Teorías sobre a beleza e a arte. - Teorías clásicas e modernas sobre a beleza e a arte. - Teorías e problemas estéticos contemporáneos. - A relación do estético con outros ámbitos da cultura: a reflexión sobre a imaxe e a cultura audiovisual.

Contidos

- A estética e as súas implicacións filosóficas coa ética e a política.
- Ética e estética.
- O papel político da arte.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A intervención educativa na materia de Filosofía desenvolverá o seu currículo e tratará de asentar de xeito gradual e progresivo as aprendizaxes que lle faciliten ao alumnado o logro dos obxectivos da materia e, en combinación co resto de materias, unha adecuada adquisición das competencias clave e o logro dos obxectivos da etapa.

Neste sentido, no deseño das actividades, o profesorado terá que considerar a relación existente entre os obxectivos da materia e as competencias clave a través dos descritores operativos e as liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe, que se presentan nos apartados seguintes, e seleccionar aqueles criterios de avaliación do currículo que se axusten á finalidade buscada, así como empregalos para verificar as aprendizaxes do alumnado e o seu nivel de desempeño.

A metodoloxía será, tendo en conta a diversidade do alumnado, fundamentalmente activa e participativa, favorecendo tanto o traballo individual como grupal e a adquisición de competencias.

En cada tema partiremos duna actividade oral ou escrita orientada a explicitar as ideas previas do alumnado e provocar unha clarificación cognitiva. A intervención do profesor consistirá na presentación e explicación dos contidos.

No desenvolvemento das tarefas empréganse diversas estratexias metodolóxicas:

- Traballo individual.
- Traballo en grupo.
- Posta en común e discusión despois do traballo individual ou grupal.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Aula Virtual
Material de reforzo

O departamento non fixou ningún libro de texto oficial. O profesorado elaborará os materiais que se utilicen que procederán de diversas fontes (libros, prensa, material audiovisual...) e porao a disposición do alumnado na Aula Virtual do Centro.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao comezo do curso e/ou bloque o profesor poderá facer unha proba para comprobar os coñecementos previos, a comprensión e a expresión escritas. En función dos problemas detectados e o seu grao tomaranse as medidas máis adecuadas e en caso de necesidade recorrerase ao Departamento de Orientación do centro.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Proba escrita	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	UD 13	UD 14	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	7	9	7	7	100
Proba escrita	100	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación serán os seguintes:

1. As probas escritas, calquera que sexa o seu formato (exames, probas escritas de lecturas, comentario de texto, composición, argumentación escrita ou oral...), suporá o 80 % da cualificación global (ata 8 puntos, media aritmética de dúas probas por trimestre cunha nota igual ou superior a 5).
2. Os traballos e actividades individuais ou en grupo que se propoñan que se avaliarán como proba escrita ou táboa de indicadores suporán un 10% na cualificación. Poderán realizarse varias por trimestre e a súa puntuación será acumulativa.
3. As intervencións orais baseadas nunha argumentación clara, coherente, respectuosa das ideas, así como a implicación baseada no esforzo persoal á hora da responsabilidade co traballo diario da materia suporá un 10%.
4. As actividades voluntarias (lecturas e traballos na aula virtual) servirán para redondear ou/subir a nota.
5. No caso de non haber cualificación de actividades, a cualificación será a media das obtidas nos traballos e exames cualificados sobre 10.

Todos estes criterios serán avaliados mediante rúbrica con indicadores claros diferenciados, comprensibles e traballados na aula co o alumnado.

A nota da avaliación final será calculada como a media aritmética das notas das tres avaliacións parciais cunha nota igual ou superior a 5.

Á nota de cada avaliación se lle aplicarán as seguintes regras de redondeo en función dos criterios establecidos nos puntos anteriores (intervencións orais, actividades voluntarias e responsabilidade co traballo diario da materia):

- (1) Ao enteiro superior máis próximo no caso de que a cifra das décimas sexa igual ou superior a 5 (un 4.5 ou un 4.6 se redondean ao 5).
- (2) Ao enteiro inferior máis próximo no caso de que a cifra das décimas sexa inferior a 5 (un 4.4 ou un 4.3 se redondean ao 4) .

Entenderase superada a avaliación cando o alumnado obteña unha cualificación igual ou superior ao 5, unha vez aplicados os criterios anteriores.

Criterios de recuperación:

O procedemento de recuperación será por trimestre a través da posibilidade refacer traballos non superados ou unha proba, a determinar polo profesorado do departamento no caso de ter que ter en conta algunha cuestión concreta para favorecer a adaptación do alumnado.

Cando un alumno/a teña unha, dúas ou tres avaliacións suspensas, terá a oportunidade de facer unha proba extraordinaria de recuperación previa á avaliación ordinaria baseada nos criterios mínimos de aceptación das unidades correspondentes. A avaliación será superada cando a súa nota sexa igual ou superior a 5.

A partir do 5 de xuño darase prioridade á realización de actividades de apoio, de reforzo e de recuperación para o alumnado con materias sen superar e preparación das probas extraordinarias.

Logo da avaliación final do período ordinario ata o remate do período lectivo o alumnado terá dereito a preparar e realizar unha proba extraordinaria en xuño no caso de non ter superada algunha das avaliación ou todas suspensas. O alumnado que si teña superada a materia nese mesmo período fará actividades de apoio, reforzo, recuperación ou ampliación.

A cualificación da avaliación extraordinaria estará composta exclusivamente polo resultado dunha proba escrita deseñada polo departamento de Filosofía (aplicarase ao resultado final o redondeo detallado na programación). O alumnado supera a materia cando acada una cualificación igual ou superior a 5, unha vez aplicado o redondeo.

O emprego de métodos fraudulentos, así como a tenencia de calquera tipo de material de apoio, apuntes, etc. relacionados coa materia, durante calquera proba escrita, suporá un 0 no mesmo.

A non realización dun exame sen a debida xustificación suporá un 0 no exame e implicará a perda do dereito á repetición do mesmo.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentas

O profesorado encargado organizará as actividades de recuperación para que os alumnos fagan o seguimento das mesmas, da maneira máis conforme e adecuada para o alumnado. Os que non sigan e realicen tales actividades terán a oportunidade de realizar as probas de avaliación, convocadas pola Xefatura de estudos.

6. Medidas de atención á diversidade

Actuarase conforme aos protocolos proporcionados polo Departamento de Orientación (protocolos por necesidades educativas específicas: TDAH, Dislexia, TEA, etc.) nos casos detectados e, en consonancia, tomaranse as medidas recomendadas polo mesmo.

1. Adaptación de acceso (art. 43 da Orde do 8 de setembro de 2021 polo que se regula a atención á diversidade do alumnado)

1.1. Situación (preto da mesa da profesor/a, a carón de compañeiros, lonxe de distraccións, etc.)

1.2. Axudas á mobilidade, materiais tecnolóxicos, etc.

2. Adaptacións na metodoloxía: (art. 45 da Orde do 8 de setembro de 2021)

2.1. Previas

-Facilitar material escrito para evitar tomar apuntes ou copiar. resumos, esquemas, vocabulario previo para permitirlle acceder á comprensión dun tema.

-Planificar actividades con diferentes niveis de dificultade.

-Fraccionar o traballo en tarefas curtas (ex.: en lugar de resolver todos os exercicios xuntos, facer e corrixir un por un, especificar cada paso, non dar todas as instrucións xuntas, etc.)

-Deseñar traballos por proxectos. Deseñar tarefas de acordo aos seus intereses.

-Uso e seguimento de axenda escolar.

-Tradución á lingua vehicular do alumnado para facilitar a súa comprensión.

2.2. Durante a clase

-Promover a súa participación con preguntas. Promover o traballo en equipo, cooperativo e con grupos heteroxéneos

-Actividades con traballo práctico (individual ou en grupo), busca de información, exposicións..

-Facilitarlle máis tempo para rematar as tarefas de clase

-Utilizar frases curtas e claras nas explicacións. Presentar a idea principal ao principio.

-Utilizar reforzos e apoio visual na instrución oral. Usar e reclamar o contacto visual.

-Achegarnos á súa mesa para supervisar e axudar con máis explicacións ou directrices.

-Supervisar as tarefas para a miúdo, reconducir os erros por despiste, dar aprobacións.

-Ir marcando os tempos, orientar sobre o tempo das tarefas, entregas, etc.

2.3. Fóra da clase

-Facilitar tarefas para casa para o afianzamento de contidos e para a recuperación de aprendizaxes non acadados.

-Flexibilizar os prazos na entrega de traballos.

-Promover a titoría entre iguais.

-Motivar por ter rematadas as tarefas ben feitas, describindo a calidade do traballo.

- Manter comunicación coa familia, informar ao titor/a.

2.4. Avaliación

-Exames escritos adaptados: preguntas breves, pechadas, claras, vocabulario sinxelo, evitar ambigüidades. Diferentes tipos de resposta: V/F, resposta múltiple. Cuestións separadas en apartados claramente diferenciados, entrega por partes. Prestar atención ao tipo de letra, o tamaño, o espazo entre liñas. Subliñar as palabras clave. Inclusión de preguntas con diferentes graos de logro

-Asegurarse de que comprende as preguntas para poder contestalas e asegurarse de que está contestando correctamente. Complementar os exames escritos de forma oral cando se observan que están incompletos. Pedir que se revisen os traballos e os exames antes de entregalos.

-Flexibilidade coa ortografía nos exames escritos, especialmente nos casos de Dislexia e TDAH. Complementar a avaliación con outros instrumentos: cadernos de clase, rúbricas, observación, entrega de deberes, traballos, exposicións, seguimento diario.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión de lectura, oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Comunicación audiovisual e competencia dixital								
ET.3 - Fomento do espírito científico e crítico	X							
ET.4 - Educación emocional e en valores								
ET.5 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Creatividade								
ET.7 - Emprendemento social e empresarial							X	

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12	UD 13	UD 14
ET.1 - Comprensión de lectura, oral e escrita	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Comunicación audiovisual e competencia dixital						X
ET.3 - Fomento do espírito científico e crítico	X	X				
ET.4 - Educación emocional e en valores					X	
ET.5 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Creatividade						X
ET.7 - Emprendemento social e empresarial						

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición
Participación nas actividades do centro	Actividades organizadas polo centro

Observacións:

Un centro docente organizado sobre principios de participación e democracia posúe unha grande capacidade formativa en aspectos como o respecto mutuo, a solidariedade, a cooperación, a adopción de acordos colectivos e o respecto aos mesmos, o desenvolvemento do xuízo ético, a solución dialogada dos conflitos, a defensa dos dereito propios e cumprimento dos correspondentes deberes. Por esta razón, fomentárase a participación do alumnado nas actividades propostas polo centro e por outras administracións que teñan un valor formativo nestes valores.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
1.- O nivel de dificultade foi adecuado ás características do alumnado?
2.- Conseguiuse crear un conflito cognitivo que favoreza a aprendizaxe?
3.- Conseguiuse motivar para conseguir a súa actividade intelectual e física?
4.- Conseguiuse a participación activa de todo o alumnado?
5.- Contouse co apoio e implicación das familias no traballo do alumnado?
6.- Mantívose un contacto periódico coa familia por parte do profesorado?
7.- Tomouse algunha medida curricular para atender al alumnado con NEAE?
8- Tomouse algunha medida organizativa para atender al alumnado con NEAE?
9.- Atendeuse adecuadamente á diversidade do alumnado?
10.- Usáronse distintos instrumentos de avaliación?
11.- Dáse un peso real á observación do traballo na aula?
12.- Valorouse adecuadamente o traballo colaborativo do alumnado dentro do grupo?

Descrición:

A avaliación do proceso do ensino e a práctica docente farase segundo unha escala de 1-4.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Nas reunións do departamento farase o seguimento da programación en cada curso e nivel e da coordinación entre profesores. En función dos problemas detectados e resultados acadados valorarase a necesidade de realizar cambios na programación deste mesmo se for posible; en tal caso as modificacións serán reflectidas nas Actas do Departamento e na Memoria final.

Por outra parte e se for necesario, para cada uns dos ítems seguintes proporase un plan de mellora.

Os principais criterios de avaliación e revisión da programación son os seguintes:

- Os instrumentos de avaliación e os indicadores de nivel de logro son claros e comprensibles.
- A programación é explicada aos alumnos/as.
- Analízanse as suxestións e propostas de mellora útiles que fan os alumnos/as.
- O proxectado na programación coincide co traballo que desenvolvido na aula.
- O explicado na aula e as actividades axústanse aos estándares de aprendizaxe, ás competencias e aos obxectivos.
- Os contidos son desenvolto de forma ordenada e comprensible para os alumnos.
- Selecciónanse e distribúense os contidos tendo en conta as particularidades do alumnado.
- Proporciónase un plan de traballo a o comezo da unidade.
- Foméntase a participación e reflexión dos alumnos tanto ao comezo do tema como ao longo da exposición.
- Relaciónanse os contidos do tema cos intereses do alumnado, cos contidos doutras disciplinas, con contidos xa coñecidos e con situacións da vida cotiá.
- Utilízase material audiovisual ou doutro tipo para apoiar os contidos.
- Realízase una breve avaliación inicial para detectar os coñecementos previos dos alumnos.
- Proporciónanse pautas de realización de actividades e corríxese as actividades proporcionando pautas de mellora.
- Existe coordinación e colaboración entre os membros do Departamento.

9. Outros apartados